

У Х В А Л А
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**про закриття конституційного провадження у справі
за конституційним поданням 45 народних депутатів України
щодо відповідності Конституції України (конституційності)
припису пункту 6 частини другої статті 42 Закону України
„Про вищу освіту“**

м. К и ї в
21 жовтня 2021 року
№ 4-уп/2021

Справа № 1-219/2018(2686/18)

Велика палата Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),
Завгородня Ірина Миколаївна,
Кичун Віктор Іванович,
Колісник Віктор Павлович,
Кривенко Віктор Васильович,
Лемак Василь Васильович,
Литвинов Олександр Миколайович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Сас Сергій Володимирович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Філюк Петро Годосьович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 6 частини другої статті 42 Закону України „Про вищу освіту“ від 1 липня 2014 року № 1556–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 37–38, ст. 2004).

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернулися 45 народних депутатів України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), припис пункту 6 частини другої статті 42 Закону України „Про вищу освіту“ від 1 липня 2014 року № 1556–VII (далі – Закон), згідно з яким не може бути обрана, призначена (у тому числі виконувачем обов’язків) на посаду керівника закладу вищої освіти особа, яка «підпадає під дію частини третьої статті 1 Закону України „Про очищення влади“».

Автори клопотання стверджують, що оспорюваний припис Закону суперечить частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 43, статті 64 Конституції України.

Народні депутати України вважають, що припис пункту 6 частини другої статті 42 Закону не відповідає принципу верховенства права, а саме такому його елементу, як юридична визначеність, оскільки формулювання цього припису Закону та частини третьої статті 1 Закону України „Про очищення влади“ призводять „до одночасного існування двох тлумачень цих норм у їх сукупності, що дуже суттєво різняться між собою“. У конституційному поданні також наголошено, що «спеціальний Закон України „Про очищення влади“ не називає посаду керівника закладу вищої освіти серед тих, що підпадають під його дію», „заклад вищої освіти не є органом державної влади та місцевого самоврядування, а особа, що займає посаду його керівника, не бере участі в управлінні державними справами, не належить до державних службовців“.

На думку суб’єкта права на конституційне подання, обмеження для кандидата на посаду керівника закладу вищої освіти, встановлене приписом пункту 6 частини другої статті 42 Закону, „не ґрунтується на спеціальних вимогах до праці на цій посаді, і оспорювана норма є дискримінаційною щодо реалізації особою конституційного права на працю“.

2. Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 26 червня 2018 року відкрила конституційне провадження в цій справі.

3. Під час розгляду справи Велика палата Конституційного Суду України дійшла висновку, що є підстави для закриття конституційного провадження з огляду на таке.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні має зазначатися, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень) (частина третя статті 51).

Отже, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного акта (його окремих положень) Основному Закону України, повинен обґрунтувати твердження щодо такої невідповідності.

Проте автори клопотання не навели аргументів щодо невідповідності Конституції України та принципу юридичної визначеності припису пункту 6 частини другої статті 42 Закону, а фактично висловили припущення щодо нечіткого визначення періоду застосування цього припису в часі та вказали на його законодавчу недосконалість і неузгодженість із низкою приписів Закону України „Про очищення влади“, що не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваного припису Закону в розумінні частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Як неодноразово зазначав Конституційний Суд України, припущення не можна вважати аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали від 13 квітня 2004 року № 32-у/2004, від 30 червня 2011 року № 21-у/2011, від 2 вересня 2015 року № 34-у/2015); усунення неузгодженостей, суперечностей, розбіжностей між законами України не належить до повноважень Конституційного Суду України; це питання вирішується в законодавчому порядку (ухвали від 27 грудня 2001 року № 47-у/2001, від 2 жовтня 2014 року № 86-у/2014, від 17 червня 2015 року № 25-у/2015).

Суб'єкт права на конституційне подання не обґрунтував дискримінаційного характеру припису пункту 6 частини другої статті 42 Закону щодо реалізації конституційного права на працю, а лише процитував приписи Конституції України, законів України, навів юридичні позиції Конституційного Суду України, які містяться в рішеннях від 7 липня 2004 року № 14-рп/2004, від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012 і стосуються загальних вимог щодо рівності людей у правах та недопустимості дискримінації, а також гарантування права на працю. В Ухвалі Великої палати Конституційного Суду України від 20 вересня 2018 року № 8-уп/2018 наголошено, що «наведення змісту положень законів України, цитування приписів Конституції України, юридичних позицій Конституційного Суду України не є обґрунтуванням їх неконституційності у розумінні частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“» (абзац третій пункту 3 мотивувальної частини).

Невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Законом України „Про Конституційний Суд України“, є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 цього закону.

За частиною четвертою статті 63 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Велика палата Конституційного Суду України закриває конституційне провадження у справі, якщо під час пленарного засідання будуть виявлені підстави, передбачені статтею 62 цього закону.

Таким чином, конституційне провадження в цій справі підлягає закриттю згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 32, 35, 51, 62, 63, 65, 66, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 48, § 53 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Закрити конституційне провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) припису пункту 6 частини другої статті 42 Закону України „Про вищу освіту“ від 1 липня 2014 року № 1556–VII на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**